

Kaw?i mag?quda C-78/08 sa C-80/08

Ministero dell'Economia e delle Finanze et

vs

Paint Graphos Soc. coop. arl et

(talbiet g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Corte suprema di cassazione)

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari — Ammissibbiltà — G?ajnuna mill-Istat — Vanta??i fiskali mog?tija lis-so?jetajiet kooperattivi — Klassifikazzjoni b?ala g?ajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 87 KE — Kompatibbiltà mas-suq komuni — Kundizzjonijiet”

Sommarju tas-sentenza

1. *Domandi preliminari — ?urisdizzjoni tal-Qorti tal-?ustizzja — Limiti — E?ami tal-kompatibbiltà ta' g?ajnuna mas-suq komuni — Esklu?joni*

(Artikolu 234 KE)

2. *G?ajnuna mog?tija mill-Istati — Kun?ett — Vanta??i fiskali mog?tija lis-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol — Inkluzjoni — Kundizzjonijiet*

(Artikolu 87(1) KE)

1. G?alkemm fil-kuntest ta' pro?edura mressqa skont l-Artikolu 234 KE ma huwiex il-kompitu tal-Qorti tal-?ustizzja li tidde?iedi dwar il-kompatibbiltà ta' dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali mad-dritt tal-Unjoni u lanqas li tinterpreta li?ijiet jew regolamenti nazzjonali, il-Qorti tal-?ustizzja g?andha madankollu l-kompetenza li tipprovdi lill-qorti tar-rinviju l-elementi ta' interpretazzjoni kollha li jikkon?ernaw id-dritt tal-Unjoni u li jistg?u jippermettu lill-qorti tar-rinviju tevalwa tali kompatibbiltà g?all-finijiet tal-g?oti ta' de?i?joni fil-kaw?a li jkollha quddiemha.

B'mod iktar pre?i?, il-kompetenza tal-Kummissjoni fir-rigward tal-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà ta' g?ajnuna mas-suq komuni ma tipprekludix lil qorti nazzjonali milli tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja, permezz ta' domanda preliminari, dwar l-interpretazzjoni tal-kun?ett ta' g?ajnuna B'hekk, il-Qorti tal-?ustizzja tista' b'mod partikolari tipprovdi lill-qorti tar-rinviju l-elementi ta' interpretazzjoni kollha li jikkon?ernaw id-dritt tal-Unjoni u li jippermettu lill-qorti tar-rinviju sabiex tiddetermina jekk mi?ura nazzjonali tistax ti?i kklassifikata b?ala g?ajnuna mill-Istat fis-sens tad-dritt tal-Unjoni.

(ara l-punti 34, 35)

2. E?enzjonijiet fiskali, mog?tija lis-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol ta?t le?i?lazzjoni nazzjonali li tipprevedi ?erti vanta??i fiskali, jikkostitwixxu g?ajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 87(1) KE biss jekk ikunu sodisfatti l-kundizzjonijiet kollha me?tie?a g?all-applikazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni, ji?ifieri, fl-ewwel lok, il-finanzjament ta' din il-mi?ura mill-Istat jew permezz ta' ri?orsi tal-Istat, fit-tieni lok, in-natura selettiva ta' tali mi?ura, kif ukoll, fit-tielet lok, l-impatt ta' din il-mi?ura fuq il-kummer? bejn l-Istati Membri u d-distorsjoni tal-kompetizzjoni li tirri?ulta minn din il-mi?ura. F'dan il-ka?, hija l-qorti nazzjonali li g?andha tevalwa b'mod iktar partikolari n-natura selettiva tal-e?enzjonijiet fiskali mog?tija lill-kumpanniji kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol kif ukoll l-eventwali ?ustifikazzjoni tag?hom min?abba n-natura jew l-istruttura ?enerali tas-sistema

fiskali nazzjonali li jagħmlu parti minnha, u dan billi tiddetermina, b'mod partikolari, jekk is-soġġetajiet kooperattivi inkwistjoni jinsabux fil-fatt f'sitwazzjoni komparabbli għal dik ta' operaturi oħra inkorporati fil-forma ta' entitajiet ippuriditi bi skop ta' lukru u, jekk dan effettivament ikun il-każ, jekk it-trattament fiskali iktar favorevoli rriżervat lill-imsemmija soġġetajiet kooperattivi huwiex, minn naħa, inerenti għall-prinċipji essenzjali tas-sistema ta' tassazzjoni applikabbli fl-Istat Membru kkonfermat u, min-naħa l-oħra, konformi mal-prinċipji ta' koerenza u ta' proporzjonalità.

(ara l-punti 43, 82 u d-dispożittivi)

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (L-Ewwel Awla)

8 ta' Settembru 2011 (*)

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Ammissibbiltà – Għajjuna mill-Istat – Vantaġġi fiskali mogħtija lis-soġġetajiet kooperattivi – Klassifikazzjoni bħala għajjuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 87 KE – Kompatibbiltà mas-suq komuni – Kundizzjonijiet”

Fil-Kawżi magħquda C-78/08 sa C-80/08,

li għandhom bħala suġġett talbiet għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Corte suprema di cassazione (l-Italja), permezz ta' deċiżjonijiet tad-29 ta' Novembru u tal-20 ta' Diċembru 2007, li waslu fil-Qorti tal-Ġustizzja fil-25 ta' Frar 2008, fil-proċeduri

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

Agenzia delle Entrate

vs

Paint Graphos Soc. coop. arl (C-78/08),

Adige Carni Soc. coop. arl, fi stral,

vs

Agenzia delle Entrate,

Ministero dell'Economia e delle Finanze (C-79/08),

u

Ministero delle Finanze

vs

Michele Franchetto (C-80/08),

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla),

komposta minn A. Tizzano, President tal-Awla, J. J. Kasel (Relatur), M. Ilešić, M. Safjan u M. Berger, Imqallfin,

Avukat ġenerali: N. Jääskinen,

Reġistratur: R. Ġereġ, Amministratur,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tal-11 ta' Marzu 2010,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal Paint Graphos Soc. coop. arl u Adige Carni Soc. coop. arl, fi stralġ, minn F. Capelli, L. Salvini, L. Paolucci, A. Abate, P. Piva u L. Manzi, avukati,
- għal M. Franchetto, minn M. Bianca, avukat,
- għall-Gvern Taljan, minn I. M. Braguglia, sussegwentement minn G. Palmieri, bġala aġenti, assistiti minn P. Gentili, avvocato dello Stato,
- għall-Gvern Spanjol, minn M. Muñoz Pérez, bġala aġent,
- għall-Gvern Franġiż, minn G. de Bergues kif ukoll minn A. L. Vendrolini u B. Beaupère-Manokha, bġala aġenti,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn R. Lyal, G. Conte u C. Urraca Caviedes, bġala aġenti,
- għall-Awtorità ta' Sorveljanza EFTA, minn X. Lewis, bġala aġent,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat ġenerali, ippreżentati fis-seduta tat-8 ta' Lulju 2010, tagħti l-preżenti

Sentenza

1 It-talbiet għal deċiżjoni preliminari jirrigwardaw l-interpretazzjoni tal-Artikolu 87 KE u tal-prinċipju li jipprojbixxi l-abbuġ ta' dritt fil-qasam fiskali.

2 Dawn it-talbiet tressqu fil-kuntest ta' tliet kawġi bejn, fl-ewwel kawġa, minn naġa, il-Ministero dell'Economia e delle Finanze u l-Agenzia delle Entrate u, min-naġa l-oġra, Paint Graphos Soc. coop. arl (iktar 'il quddiem "Paint Graphos") (C-78/08), fit-tieni kawġa, minn naġa, Adige Carni Soc. coop. arl, fi stralġ (iktar 'il quddiem "Adige Carni") u, min-naġa l-oġra, l-Agenzia delle Entrate u l-Ministero dell'Economia e delle Finanze (C-79/08), kif ukoll, fit-tielet kawġa, minn naġa, il-Ministero delle Finanze u, min-naġa l-oġra, M. Franchetto (C-80/08) dwar talbiet intiġi sabiex tinkiseb eżenzjoni minn diversi taxxi li minnha jgawdu s-soġġetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xogħol skont id-dritt fiskali Taljan.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 FI-10 ta' Diċembru 1998, il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej ippubblikat Avviġ fuq l-applikazzjoni tar-regoli ta' għajnuna tal-Istat għall-miġuri relatati mat-tassazzjoni tan-negożju dirett

[mat-tassazzjoni diretta tal-impri?] (U Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 8, Vol. 1, p. 277, iktar 'il quddiem l-“Avviġ dwar it-tassazzjoni diretta tal-impri?”), fejn tikkjarifika terti aspetti fil-qasam tal-g?ajnuna mill-Istat fil-forma ta' mi?uri fiskali.

4 Sussegwentement g?all-adozzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1435/2003, tat-22 ta' Lulju 2003, dwar l-Istatut g?al Soġjetà Kooperattiva Ewropea (SCE) (U Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 17, Vol. 1, p. 280), il-Kummissjoni, fil-komunikazzjoni tag?ha tat-23 ta' Frar 2004 lill-Kunsill, lill-Parlament Ewropew, lill-Kumitat Ekonomiku u Soġjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni dwar il-promozzjoni tas-soġjetajiet kooperattivi fl-Ewropa [COM(2004) 18 finali, iktar 'il quddiem il-“Komunikazzjoni dwar il-promozzjoni tas-soġjetajiet kooperattivi fl-Ewropa”], tenfasizza l-karatteristiċi speċifiċi tas-soġjetajiet kooperattivi u tippre?enta mi?uri sabiex ji?i promoss l-i?vilupp ta' din il-forma ta' soġjetà fl-Istati Membri.

Il-leġi?lazzjoni nazzjonali

5 L-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni Taljana jipprovdi:

“Ir-Repubblika tirrikonoxxi l-funzjoni soġjali tal-kooperazzjoni b'natura mutwali u ming?ajr skop ta' lukru privat. Il-li?i g?andha tg?in u tiffavorixxi l-i?vilupp tag?ha permezz tal-iktar mezzi adegwati u g?andha ti?gura, permezz tal-verifiki opportuni, in-natura u l-finalitajiet tag?ha. Il-li?i g?andha ti?gura l-protezzjoni u l-i?vilupp tal-arti?anat.”

6 Id-Digriet tal-President tar-Repubblika Nru 601, tad-29 ta' Settembru 1973, li jirregola l-vanta??i fiskali (Suppliment ordinarju g?all-GURI Nru 268, tas-16 ta' Ottubru 1973, p. 3), fil-ver?joni tieg?u li kienet fis-se?? fid-data tal-fatti fil-kaw?i prin?ipali, ji?ifieri mill-1984 sal?1993 (iktar 'il quddiem id-“DPR Nru 601/01973”), kien jipprovdi:

“*Artikolu 10* (Kooperattivi agrikoli u tas-sajd fuq skala ?g?ira)

1. G?andu jkun e?entat mit-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i u mit-taxxa lokali fuq id-d?ul, id-d?ul li s-soġjetajiet kooperattivi agrikoli u l-gruppi tag?hom ji??eneraw mit-trobbija ta' annimali mrobbija permezz ta' ikel li minn tal-inqas kwart minnu jori?ina mill-artijiet tal-membri, kif ukoll mill-manipulazzjoni, mit-trasformazzjoni u mill-bejg?, fil-limiti stabbiliti fl-Artikolu 28(c) tad-Digriet [...] tal-President tar-Repubblika [Nru 597], tad-29 ta' Settembru 1973, ta' prodotti agrikoli jew ?ootekni?i u ta' annimali kkontribwiti mill-membri fil-limiti ta' dak li jippermettu l-artijiet tag?hom.

2. Jekk l-attivitajiet e?er?itati mill-kooperattiva jew mill-membri tag?ha jaqb?u l-limiti previsti fil-paragrafu pre?edenti u fl-Artikolu 28(b) u (c) tad-digriet imsemmi, l-e?enzjoni g?andha tapplika g?all-parti tad-d?ul tal-kooperattiva jew tal-grupp li tikkorrispondi g?ad-d?ul agrarju mill-artijiet tal-membri.

3. Id-d?ul tal-kooperattivi tas-sajd fuq skala ?g?ira u tal-gruppi tag?hom g?andu jkun e?entat mit-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i u mit-taxxa lokali fuq id-d?ul. G?andhom ji?u kkunsidrati b?ala kooperattivi tas-sajd fuq skala ?g?ira dawk li jipprattikaw is-sajd marittimu fuq ba?i professjonali billi ju?aw esklu?ivament dg?ajjes li jaqg?u fil-kategoriji 3 u 4 msemmija fl-Artikolu 8 tad-Digriet tal-President tar-Repubblika Nru 1639, tat-2 ta' Ottubru 1968, jew is-sajd f'ilmijiet interni.

Artikolu 11 (Kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol)

1. Id-d?ul tal-kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol u tal-gruppi tag?hom g?andu jkun e?entat mit-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i u mit-taxxa lokali fuq id-d?ul jekk l-ammont tar-remunerazzjoni effettivament im?allsa lill-membri li ja?dmu b'mod kontinwu, inklu?i l-ammonti

msemija fl-a??ar paragrafu, ma jkun inqas minn 60 % tal-ammont globali tal-ispejje? l-o?ra kollha, ?lief g?al dawk li jirrigwardaw il-materja prima u l-provvisti. Jekk l-ammont ta' remunerazzjoni jkun inqas minn 60 %, i?da iktar minn 40 %, tal-ammont globali tal-ispejje? l-o?ra, it-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i u t-taxxa lokali fuq id-d?ul g?andhom jitnaqqsu bin-nofs.

2. Fir-rigward tas-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni, id-dispo?izzjonijiet tal?paragrafu pre?edenti g?andhom japplikaw jekk il-membri jissodisfaw ir?rekwi?iti kollha previsti g?all-membri tal-kooperattivi ta' xog?ol mill-Artikolu 23 tad-Digriet le?i?lattiv [...] tal-a?ent kap tal-Istat [Nru 1577], tal-14 ta' Di?embru 1947, bl-emendi sussegwenti tieg?u.

3. G?all-kalkolu tad-d?ul tas-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax?xog?ol u tal-gruppi tag?hom, l-ammonti m?allsa b?ala suppliment mar-remunerazzjoni tag?hom lill-membri impjegati jistg?u jitnaqqsu sal-ammont tal-pagi ba?i?i mi?juda b'20 %.

Artikolu 12 (So?jetajiet kooperattivi o?ra)

1. Fir-rigward tas-so?jetajiet kooperattivi u tal-gruppi tag?hom li ma humiex indikati fl-Artikoli 10 u 11, it-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i u t-taxxa lokali fuq id-d?ul g?andhom jitnaqqsu bi kwart.

2. Fir-rigward tat-taxxa lokali fuq id-d?ul, is-so?jetà jew il-grupp g?andhom il-possibiltà jag??lu l-applikazzjoni tat-tnaqqis previst fir-raba' paragrafu tal-Artikolu 7 tad-Digriet tal-President tar-Repubblika Nru 599, tad-29 ta' Settembru 1973, minflok it-tnaqqis previst fil-paragrafu pre?edenti. Din l-g?a?la g?andha ssir meta ti?i ppre?entata d-dikjarazzjoni annwali u, ta?t piena ta' nullità, ma' din id-dikjarazzjoni g?andha ti?i inklu?a l-lista tal-membri kkon?ernati mit-tnaqqis.

3. Fir-rigward tas-so?jetajiet kooperattivi tal-konsum u tal-gruppi tag?hom, bla ?sara g?ad-dispo?izzjonijiet tal-paragrafi pre?edenti, huma a??ettati b?ala tnaqqis mid-d?ul is-somom imqassma bejn il-membri fil-forma ta' ?las lura ta' parti mill-prezz tal-merkanzija mixtrija.

Artikolu 13 (Finanzjament tal-membri)

1. G?andhom ikunu e?entati mit-taxxa lokali fuq id-d?ul l-interessi fuq l-ammonti, bl-e??ezzjoni tal-parti mill-kapital azzjonarju li l-membri li jkunu persuni fi?i?i jqieg?du g?ad-dispo?izzjoni tas-so?jetà kooperattiva u tal-gruppi tag?ha jew li dawn i?ommu lill-membri, bil-kundizzjoni:

a) li l-ammonti m?allsa u dawk mi?muma jkunu u?ati esklu?ivament sabiex ikun jista' jintla?aq l-g?an tas-so?jetà u li dawn l-ammonti ma jaqb?ux is-somma ta' ITL 40 miljun g?al kull membru. Dan il-limitu massimu huwa mi?jud g?al ITL 80 miljun g?all-kooperattivi tal-konservazzjoni, tal-ipro?essar, tat- trasformazzjoni u tal-bejg? ta' prodotti agrikoli u g?all-kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol;

b) li l-interessi m?allsa fuq l-ammonti inkwistjoni ma jaqb?ux il-limitu massimu tal-interessi dovuti lid-detenturi ta' bonds postali ta' tifold.

[...]

Artikolu 14 (Kundizzjonijiet biex japplikaw il-vanta??i)

1. Il-vanta??i fiskali previsti f'dan it-titolu japplikaw g?as-so?jetajiet kooperattivi u g?all-gruppi tag?hom, li huma rregolati mill-prin?ipji tal-mutwalità previsti mil-li?ijiet tal-Istat, u li huma re?istrati fir-re?istri tal-prefett jew imni??la fil-lista ?enerali tal-kooperattivi.

2. Ir-rekwi?iti li jikkarakterizzaw l-g?an mutwalistiku jitqiesu li jkunu sodisfatti jekk il-

kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 26 tad-Digriet le?i?lattiv tal?a?ent kap tal-Istat Nru 1577, tal-14 ta' Di?embru 1947, [dwar mi?uri ta' kooperazzjoni (GURI Nru 17, tat-22 ta' Jannar 1948)] u l-emendi sussegwenti tieg?u [iktar 'il quddiem id-“Digriet Le?i?lattiv Nru 1577/1947”], ikunu espressament previsti fl-istatuti, ming?ajr possibbiltà ta' deroga minnhom, u jekk dawk il-kundizzjonijiet ikunu ?ew effettivament ikkonstatati matul il-perijodu tat?taxxa u fil-?ames snin pre?edenti, jew, jekk ikun il-ka?, matul il-medda ta' ?mien li tkun g?addiet mill-approvazzjoni tal-istatuti, jekk ma jkunux g?addew ?ames snin.

3. Huma l-awtoritajiet fiskali, wara konsultazzjoni mal-ministeru tax-Xog?ol jew mal-korpi ta' sorveljanza l-o?ra, li g?andhom jivverifikaw il-kundizzjonijiet g?all?applikabbiltà tal-vanta??i fiskali”.

7 L-Artikolu 26 tad-Digriet le?i?lattiv Nru 1577/1947 huwa fformulat kif ?ej:

“G?al finijiet ta' taxxa, huwa pre?unt li l-kundizzjonijiet li jikkarakterizzaw l-g?an mutwalistiku jkunu pre?enti meta l-istatuti tal-kooperattiva jinkludu l-klaw?oli segwenti:

- a) projbizzjoni li jing?ataw dividendi og?la mir-rata tal-interess legali fil-konfront tal-kapital effettivament im?allas;
- b) projbizzjoni li jitqassmu r-ri?ervi bejn il-membri matul il-perijodu li fih tkun te?isti s-so?jetà;
- c) fil-ka? ta' xoljiment tas-so?jetà, il-patrimonju tas-so?jetà jitqassam kollu, wara li jitnaqqas biss il-kapital im?allas u d-dividendi li jistg?u jkunu dovuti, g?al finijiet ta' utilità pubblika inkonformità mal-ispirtu mutwalistiku.

[...]”

8 L-Artikolu 12 tal-Li?i Nru 904, tas-16 ta' Di?embru 1977, li temenda s-sistema tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i u s-sistema tat-tassazzjoni tad-dividendi u ta?-?ieda fil-kapital, li ta??usta l-kapital minimu tal-kumpanniji u li tintrodu?i dispo?izzjonijiet o?ra fil-qasam fiskali u tad-dritt tal-kumpanniji (?URI Nru 343, tas-17 ta' Di?embru 1977), jipprovdi:

“Bla ?sara g?ad-dispo?izzjonijiet tat-Titolu III tad-Digriet tal-President tar-Repubblika tad-29 ta' Settembru 1973, Nru 601, kif sussegwentement emendat u kkompletat, l-ammonti ddedikati g?ar-ri?ervi indivi?ibbli ma jittie?dux inkunsiderazzjoni b?ala parti mid-d?ul taxxabli tas-so?jetajiet kooperattivi u tal-gruppi tag?hom, kemm-il darba tkun esklu?a l-possibbiltà li dawn l-ammonti jitqassmu lis-so?ji fi kwalunkwe forma, u dan kemm matul il-perijodu li matulu jkunu e?istenti s-so?jetà jew il-grupp u kemm meta ji?u xolti.”

Il-kaw?i prin?ipali

Il-Kaw?a C?78/08

9 Wara kontrolli li saru mill-Guardia di Finanza, l-awtorità fiskali ta' Matera innotifikat lil Paint Graphos, so?jetà kooperattiva ta?t id?dritt Taljan, b'avvi? ta' taxxa li ja??usta, g?as-sena 1993, l-ammont tad-d?ul tag?ha g?all?finijiet tad-determinazzjoni tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i (iktar 'il quddiem l-“IRPEG”) u tat-taxxa lokali fuq id-d?ul (iktar 'il quddiem l-“ILOR”). Permezz tal-istess avvi?, din l?awtorità fiskali rrifjutat li tag?ti lill-istess so?jetà d-dritt g?all?e?enzjonijiet fiskali previsti mil-le?i?lazzjoni Taljana favur is-so?jetajiet kooperattivi.

10 Paint Graphos ippre?entat rikors kontra dan l'avvi? ta' taxxa quddiem il-Commissione tributaria provinciale di Matera, fejn invokat id-dritt tag?ha li tibbenefika mill-imsemmija e?enzjonijiet fiskali. Dik il-qorti laqq?et ir-rikors ta' Paint Graphos.

11 L-awtorità fiskali appellat minn din id-de?i?joni quddiem il-Commissione tributaria regionale della Basilicata, li kkonfermat id-de?i?joni mog?tija fl-ewwel istanza.

12 Il-Ministero dell'Economia e delle Finanze u l-Agenzia delle Entrate ressqu appell fil-kassazzjoni kontra dik is-sentenza, fejn invokaw b'mod partikolari l-ksur u l-applikazzjoni ?baljata tal-Artikoli 11 u 14 tad-DPR Nru 601/1973.

Il-Kaw?a C?79/08

13 Permezz ta' avvi? ta' taxxa tat-8 ta' ?unju 1999, l-awtorità fiskali ta' Rovigo nnotifikat lil Adige Carni, so?jetà kooperattiva ta?t id-dritt Taljan, bit-tne??ija tal-vanta??i fiskali previsti fl-Artikoli 10 *et seq.* tad-DPR Nru 601/1973, bi?-?ieda tad-d?ul taxxabli tag?ha g?as-sena 1993 kif ukoll bi?-?ieda konsekuttiva tal-IRPEG u tal-ILOR dovuti minn din is-so?jetà. L-awtorità fiskali msemija kkonstatat, b'mod partikolari, l-e?istenza ta' spejje? li ma setg?ux jitnaqqsu sa fejn ma kienx hemm prova tag?hom jew sa fejn ma kinux jikkon?ernaw is-sena finanzjarja ta?t kunsiderazzjoni. L-awtorità fiskali, filwaqt li bba?at ru?ha fuq pro?ess verbal tal-Guardia di Finanza, ikkontestat ukoll il-?ru? mill-kumpanija Italcarni Srl ta' fatturi g?al tran?azzjonijiet ine?istenti, fejn l-ammont korrispondenti kien ikkunsidrat b?ala d?ul. Peress li dan l-ammont ma kienx idda??al fil-kontijiet ta' Adige Carni b?ala d?ul, l-awtorità fiskali kkunsidrat li dan l-ammont kien tqassam lill-membri bi ksur tal-Artikolu 11 tad-DPR imsemmi.

14 Adige Carni ppre?entat rikors quddiem il-Commissione tributaria provinciale di Rovigo, li annullat l-avvi? ta' taxxa kontenzju?.

15 L-awtorità fiskali appellat minn din id-de?i?joni quddiem il-Commissione tributaria regionale, li kkonfermat l-avvi? ta' taxxa u t-tne??ija tal-e?enzjonijiet fiskali li kienet tgawdi minnhom Adige Carni.

16 Din tal-a??ar g?alhekk ippre?entat appell fil-kassazzjoni, fejn invokat b'mod partikolari n-nuqqas jew l-insuffi?jenza tal-motivazzjoni tad-de?i?joni li permezz tag?ha ?ew irrifjutati l-e?enzjonijiet fiskali inkwistjoni.

Il-Kaw?a C-80/08

17 L-awtorità fiskali ta' Monfalcone a??ustat id-dikjarazzjonijiet tad-d?ul mag?mula minn M. Franchetto, ?ittadin Taljan, g?as-snin 1984 sa 1988 min?abba li, b?ala membru fis-so?jetà kooperattiva ta?t id-dritt Taljan Cooperativa Maricoltori Alto Adriatico rl (iktar 'il quddiem il-“Cooperativa Maricoltori”), li g?andha b?ala g?an it-tkabbir u l-bejg? ta' molluski, huwa ?adem b'mod indipendenti fis-suq, b?alma g?amlu membri o?ra, filwaqt li din is-so?jetà, li f'isimha kienu ?ar?u l?fatturi g?ax-xiri u bejg?, kienet tir?ievi kummissjoni fuq kull bejg? g?al kull servizz li ng?ata, u kienet tqassam i?-?ieda fil-prezz lill-membri, minflok ma tallokahom g?ar-ri?ervi previsti g?al dan il-g?an.

18 Fir-rigward tal-Cooperativa Maricoltori, l-e?enzjonijiet mog?tija fir-rigward tal-IRPEG g?as-snin 1984 u 1985 kienu ?ew ikkontestati u l-ammonti korrispondenti kienu ?ew irkuprati mill-awtorità fiskali ta' Monfalcone. Fir-rigward tar-rikors ippre?entat minn din is-so?jetà dwar is-sena fiskali 1985, dan ir-rikors ?ie mi??ud mill-Commissione tributaria di primo grado di Trieste, filwaqt li s-sena fiskali tal-1984 kienet is-su??ett ta' amnestija fiskali.

19 M. Franchetto kkontesta l-avvi? ta' taxxa fil-konfront tieg?u quddiem il-Commissione tributaria di primo grado di Trieste, fejn sostna li ma setax ji?i kkontestat li kienu sodisfatti l-kundizzjonijiet me?tie?a sabiex is-so?jetà msemija titqies b?ala kooperattiva u dan sa fejn ma

kinitx ittie?det l-opinjoni tal-Ministeru tax-Xog?ol, prevista fl-Artikolu 14 tad-DPR Nru 601/1973.

20 Il-Commissione tributaria di primo grado di Trieste laqg?et ir-rikors ta' M. Franchetto.

21 G?all-kuntrarju, fit-tieni istanza, fuq appell tal-awtorità fiskali ta' Monfalcone, il-Commissione tributaria di secondo grado di Trieste dde?idiet kontra M. Franchetto billi qieset li Cooperative Maricoltori ma kinitx issegwi g?anijiet mutwalisti?i i?da g?anijiet "ta' konsorzju".

22 Adita minn M. Franchetto, li kien qieg?ed isostni li l-po?izzjoni tieg?u kienet dik ta' membru impjegat ta' kooperattiva ddikjarata b?ala tali fl-istatuti tag?ha, il-Commissione tributaria centrale di Roma, ming?ajr ma e?aminat fil-mertu l-argumenti invokati mir-rikorrent, ikkunsidrat li l-benefi??ju tal-e?enzjonijiet fiskali ma setax ji?i rrifjutat lis-so?jetà kooperattiva msemmija ming?ajr ma tkun inkisbet minn qabel l-opinjoni obbligatorja tal-Ministeru tax-Xog?ol.

23 Il-Ministero delle Finanze qieg?ed jitlob fil-kassazzjoni l-annullament tas-sentenza tal-qorti msemmija filwaqt li jinvoka, b?mod partikolari, ksur tal-Artikolu 14 tad-DPR Nru 601/1973, u dan min?abba li l-avvi? ta' taxxa kien jikkon?erna lill-membri tas-so?jetà kooperattiva u mhux lil din is-so?jetà b?ala tali u min?abba li, g?alhekk, ma kienx me?tie? li tinkiseb l-opinjoni tal-Ministeru tax-Xog?ol.

24 Permezz ta' digriet tal-31 ta' Marzu 2008 tal-President tal-Qorti tal-?ustizzja, il-Kaw?i C-78/09 sa C-80/08 ?ew mag?quda g?all-finijiet tal-pro?edura bil-miktub u orali kif ukoll g?all-finijiet tas-sentenza.

Id-domandi preliminari

25 Wara li tikkonstata li l-kaw?i li g?andha quddiemha jikkon?ernaw id-dritt g?al e?enzjonijiet totali jew parzjali mid-diversi taxxi li l-le?i?lazzjoni Taljana tipprevedi spe?ifikament favur is-so?jetajiet kooperattivi min?abba l-g?an partikolari tag?hom, g?an rikonoxxut fl-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni Taljana li jenfasizza l-funzjoni so?jali kif ukoll in-natura essenzjalment mutwalistika ta' dan it-tip ta' so?jetajiet, il-Corte suprema di cassazione tikkunsidra li, sabiex tivverifika l-konformità ta' dawn il-vanta??i mad-dritt tal-Unjoni, huwa me?tie? li qabel ji?i ddeterminat jekk u, jekk ikun il-ka?, ta?t liema kundizzjonijiet, il-fatt li s-so?jetajiet kooperattivi kkon?ernati jistg?u b?hekk i?allu inqas taxxa, f'ammonti ?afna drabi kunsiderevoli, jikkostitwixxi g?ajnuna inkompatibbli mas-suq komuni fis-sens tal-Artikolu 87(1) KE. Fil-fatt, tali inkompatibbiltà timplika, min?abba l-effett dirett tal-Artikolu 88(3) KE, l-obbligu g?all-awtoritajiet nazzjonali, inklu?i dawk ?udizzjarji, li ma japplikawx id-DPR Nru 601/1973.

26 Bl-istess mod, jekk il-fatt li s-so?jetajiet ikkon?ernati g?a?lu l-forma ta' kooperattiva kien jikkostitwixxi abbu? ta' dritt li jista' jmur kontra r-regoli tas-suq, il-kompetizzjoni ?ielsa u l-prin?ipju ta' trattament ugwali, il-konsegwenza ta' dan tkun, f'dan il-ka?, li l-forma ?uridika tas-so?jetà kooperattiva ma tkunx tista' ti?i invokata fil-konfront tal-awtorità fiskali li, g?alhekk, tkun tista' tintaxxa lil dawn is-so?jetajiet fuq il-ba?i tas-sistema fiskali normali li tapplika g?all-kumpanniji bi skop ta' lukru. Skont il-Corte suprema di cassazione, huwa me?tie? li ji?u analizzati l-?ustifikazzjoni u l-proporzjonalità tal-vanta??i inkwistjoni, u dan fid-dawl mhux biss tad-daqs u tas-sehem tas-suq ta' ?erti so?jetajiet kooperattivi i?da wkoll fid-dawl tan-nuqqasijiet fis-sistema ta' kontroll kif prevista mid-dritt nazzjonali.

27 F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinvju tosserva li kien biss permezz tal-intervent tal-polizia tributaria (pulizija fiskali) li seta' ji?i kkonstatat li s-so?jetajiet kooperattivi inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali ma kellhomx g?an mutwalistiku, g?all-kuntrarju tal-allegazzjonijiet tag?hom kif ukoll tad-dikjarazzjonijiet li jinsabu fl-istatuti tag?hom, u dan filwaqt li l-entitajiet ta' kontroll responsabbli sabiex ji?guraw l-osservazzjoni tal-kundizzjonijiet marbuta mal-g?an mutwalistiku me?tie?a mil-

le?i?lazzjoni Taljana ma kinux f'po?izzjoni li jindunaw b'din l-anomalija. Issa, tali nuqqasijiet fis-sistema ta' kontroll huma ta' natura li jiffa?ilitaw l-abbu? fl-applikazzjoni tal-kriterji li jippermettu liss-o?jetajiet kooperattivi jibbenefikaw minn sistema fiskali iktar favorevoli.

28 Huwa f'dawn i?-?irkustanzi li l-Corte suprema di cassazione dde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin, li huwa fformulati b'mod identiku fit-tliet Kaw?i C-78/08 sa C-80/08:

“1) Il-vanta??i fiskali mog?tija lill-kooperattivi, skont l-Artikoli 10, 11, 12, 13 u 14 tad-DPR [Nru 601/1973], huma kompatibbli mar-regoli tal?kompetizzjoni u, b'mod iktar partikolari, jistg?u ji?u kkunsidrati b?ala g?ajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 87 tat-Trattat KE, partikolarment fid-dawl tal-fatt li s-sistema ta' kontroll u ta' korrezzjoni tal-abbu?i prevista mid?[Digriet le?i?lattiv Nru 1577/1947] mhijjex adegwata?

2) B'mod partikolari, fir-rigward tal-kwistjoni jekk il-vanta??i fiskali kkontestati jistg?ux ji?u kkunsidrati b?ala g?ajnuna mill-Istat, dawn il?mi?uri jistg?u ji?u kkunsidrati b?ala proporzjonati meta mqabbla mal?g?anijiet ta' kooperattiva? Id-de?i?joni dwar il-proporzjonalità tista' tie?u inkunsiderazzjoni wkoll, minbarra l-mi?ura individwali, il-vanta?? mog?ti mill-mi?uri kollha f'daqqa, flimkien mad-distorsjoni li tirri?ulta g?all-kompetizzjoni?

3) G?all-g?anijiet tar-risposta g?ad-domandi pre?edenti, irid ji?i kkunsidrat il?fatt li s-sistema ta' kontroll ?iet gravament u ulterjorment imdg?ajfa mir?riforma tal-li?i tal-kumpanniji, b'mod partikolari fir-rigward tal?kooperattivi li huma biss mutwali b'mod prevalenti u mhux b'mod totali, skont il-li?i Nru 311/2004[?]

4) Indipendentement mill-kwistjoni jekk il-vanta??i fiskali inkwistjoni jistg?ux ji?u kkunsidrati b?ala g?ajnuna mill-Istat, l-u?u tal-forma legali ta' kooperattiva, anki jekk ma jkunux involuti frodi jew simulazzjoni, jista' ji?i kkunsidrat b?ala abbu? ta' dritt, meta din il-forma tintu?a bl-g?an esklu?iv jew prin?ipali li jinkiseb tnaqqis fit-taxxa?”

Fuq l-ammissibbiltà tat-talbiet g?al de?i?joni preliminari

29 Paint Graphos, Adige Carno u l-Gvernijiet li ppre?entaw osservazzjonijiet quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, bl-e??ezzjoni tal-Gvern Fran?i?, kif ukoll il-Kummissjoni, jesprimu dubji dwar l-ammissibbiltà tat-talbiet g?al de?i?joni preliminari ine?ami jew, minn tal-inqas, dwar xi wa?da jew o?ra mid-domandi mag?mula. Huwa g?alhekk b'mod sussidjarju li huma ?adu po?izzjoni dwar il-mertu.

30 F'dan ir-rigward, g?andu qabel kollox jiffakkar li, fil-kuntest tal-pro?edura stabbilita mill-Artikolu 267 TFUE, hija biss il-qorti nazzjonali, li titressaq il-kaw?a quddiemha u li g?andha tassumi r-responsabbiltà g?all-eventwali de?i?joni ?udizzjarja, li g?andha tevalwa, fid-dawl ta?-?irkustanzi partikolari tal-kaw?a, kemm il-?tie?a ta' de?i?joni preliminari sabiex tkun f'po?izzjoni li tag?ti s-sentenza tag?ha, kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li hija tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja. G?aldaqstant, sakemm id-domandi mag?mula jirrigwardaw l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, il-Qorti tal-?ustizzja hija, b?ala regola, marbuta li tidde?iedi (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tal-10 ta' ?unju 2010, Bruno et, C-395/08 u C-396/08, li g?adha ma ?ietx ippubblikata fil-?abra, punt 18 u l-?urisprudenza ??itata).

31 Skont ?urisprudenza stabbilita, id-domandi dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni mag?mula mill-qorti nazzjonali fil-kuntest le?i?lattiv u fattwali ddefinit minnha u ta?t ir-responsabbiltà tag?ha, kuntest li ma huwiex komputu tal-Qorti tal-?ustizzja li tivverifika l-e?attezza tieg?u, igawdu minn pre?unzjoni ta' rilevanza. Il-Qorti tal-?ustizzja tista' tirrifjuta li tidde?iedi dwar talba g?al de?i?joni preliminari mressqa minn qorti nazzjonali biss meta jkun jidher b'mod manifest

li l-interpretazzjoni mitluba tad-dritt tal-Unjoni ma għandha ebda relazzjoni mar-realtà jew mas-suq?ett tat-tilwima fil-kawża prinċipali, meta l-problema tkun ta' natura ipotetika jew inkella meta l-Qorti tal-Justizzja ma jkollhiex il-punti ta' fatt u ta' li?i me?tie?a sabiex tirrispondi b'mod utli għad-domandi li jkunu sarulha (sentenzi tas-7 ta' Junju 2007, van der Weerd *et*, C-222/05 sa C-225/05, *Abra* p. I-4233, punt 22; tat-22 ta' Junju 2010, Melki u Abdeli, C-188/10 u C-189/10, li għadha ma jietx ippubblikata fil-*Abra*, punt 27, kif ukoll Bruno *et*, i?itata iktar 'il fuq, punt 19).

32 Għaldaqstant, huwa biss f'irkustanzi eżċezzjonali li l-Qorti tal-Justizzja tkun me?tie?a te?amina l-kundizzjonijiet li fihom it-talba għal de?i?joni preliminari tkun tressqet mill-qorti nazzjonali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-13 ta' Marzu 2001, PreussenElektra, C-379/98, *Abra* p. I-2099, punt 39). Fil-fatt, l-ispiritu ta' kollaborazzjoni li jirregola l-funzjonament tar-rinviju għal de?i?joni preliminari jimplika li, min-na?a tagħha, il-qorti nazzjonali tikkunsidra l-funzjoni fdata lill-Qorti tal-Justizzja, ji?ifieri li tikkontribwixxi għall-amministrazzjoni tal-Justizzja fl-Istati Membri u mhux li tifformula opinjonijiet konsultattivi dwar kwistjonijiet ġenerali jew ipoteti?i (sentenza tat-12 ta' Junju 2003, Schmidberger, C-112/00, *Abra* p. I-5659, punt 32 u l-urisprudenza i?itata).

33 Fir-rigward tar-rinviji għal de?i?joni preliminari ine?ami, il-qorti nazzjonali qiegħda tistaqsi, permezz tal-ewwel *ew?* domandi tagħha, jekk il-vantaġġi fiskali mogħtija mid-dritt nazzjonali kkonfernat lil soġġetajiet kooperattivi humiex kompatibbli mad-dritt tal-Unjoni u, b'mod iktar partikolari, jekk dawn il-vantaġġi jistgħux ji?u kklassifikati b'ala "għajnuna mill-Istat" fis-sens tal-Artikolu 87(1) KE.

34 Issa, skont l-urisprudenza stabbilita, għalkemm fil-kuntest ta' pro?edura mressqa skont l-Artikolu 267 TFUE ma huwiex il-kompitu tal-Qorti tal-Justizzja li tidde?iedi dwar il-kompatibbiltà ta' dispożizzjonijiet tad-dritt nazzjonali mad-dritt tal-Unjoni u lanqas li tinterpreta li?ijiet jew regolamenti nazzjonali, il-Qorti tal-Justizzja għandha madankollu l-kompetenza li tipprovdi lill-qorti tar-rinviju l-elementi ta' interpretazzjoni kollha li jikkonfernaw id-dritt tal-Unjoni u li jistgħu jippermettu lill-qorti tar-rinviju sabiex tevalwa tali kompatibbiltà għall-finijiet tal-għoti ta' de?i?joni fil-kawża li jkollha quddiemha (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-15 ta' Di?embru 1993, Hünermund *et*, C-292/92, *Abra* p. I-6787, punt 8, kif ukoll tas-27 ta' Novembru 2001, Lombardini u Mantovani, C-285/99 u C-286/99, *Abra* p. I-9233, punt 27).

35 B'mod iktar pre?i?, di?à *ie* de?i? li l-kompetenza tal-Kummissjoni fir-rigward tal-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà ta' għajnuna mas-suq komuni ma tipprekludix lil qorti nazzjonali milli tistaqsi lill-Qorti tal-Justizzja, permezz ta' domanda preliminari, dwar l-interpretazzjoni tal-kun?ett ta' għajnuna (sentenza tad-29 ta' Junju 1999, DM Transport, C-256/97, *Abra* p. I-3913, punt 15). B'hekk, il-Qorti tal-Justizzja tista' b'mod partikolari tipprovdi lill-qorti tar-rinviju l-elementi ta' interpretazzjoni kollha li jikkonfernaw id-dritt tal-Unjoni u li jippermettu lill-qorti tar-rinviju sabiex tiddetermina jekk mi?ura nazzjonali tistax ti?i kklassifikata b'ala għajnuna mill-Istat fis-sens tad-dritt tal-Unjoni (ara s-sentenza tal-10 ta' Junju 2010, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, li għadha ma jietx ippubblikata fil-*Abra*, punt 24 u l-urisprudenza i?itata).

36 Minn dan isegwi li l-fatt li l-ewwel *ew?* domandi huma fformulati b'mod li jikkonfernaw il-kompatibbiltà tad-DPR Nru 601/1973 mad-dispożizzjonijiet rilevanti tad-dritt tal-Unjoni ma huwiex ta' natura li jwassal għall-inammissibbiltà tagħhom.

37 L-istess għandu jingħad għall-fatt li l-ewwel wa?da minn dawn *i?*-*ew?* domandi tirreferi wkoll għall-Artikoli 10 u 12 tad-DPR Nru 601/1973, li jikkonfernaw soġġetajiet kooperattivi li ma humiex soġġetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xogħol, u dan minkejja li l-Corte suprema di cassazione kkwalfikat is-soġġetajiet kooperattivi inkwistjoni fil-kawża prinċipali b'ala "kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xogħol" fis-sens tal-Artikolu 11 ta' dan l-istess digriet. Fil-fatt, l-ewwel *ew?* domandi magħmula għandhom ji?u kkunsidrati li huma ammissibbli sa fejn jindirizzaw is-sitwazzjoni ta' dan l-a??ar tip ta' soġġetajiet kooperattivi kif din is-sitwazzjoni timmaterjalizza ru?ha

fid-dawl tal-Artikolu 11 tad-digriet imsemmi, moqri, jekk ikun il-ka?, flimkien mal-Artikoli 13 u 14 ta' dan id-digriet.

38 Fid-dawl ta' dak li ntqal, l-ewwel ?ew? domandi, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, g?andhom g?alhekk jinftiehm b?ala li qeg?din essenzjalment jistaqsu jekk u, jekk ikun il-ka?, sa fejn, il-vanta??i fiskali li jgawdu s-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali skont le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik li tinsab fl-Artikolu 11 tad-DPR Nru 601/1973 jistg?ux ji?u kklassifikati b?ala "g?ajnuna mill-Istat" fis-sens tal-Artikolu 87(1) KE.

39 Fir-rigward tat-tielet domanda, g?andu ji?i kkonstatat li f'din id-domanda l-Corte suprema di cassazione tag?mel riferiment g?al emendi le?i?lattivu introdotti wara d-data tal-fatti fil-kaw?i prin?ipali. Anki r-riferiment g?al-Li?i Nru 311 tal-2004, li jinsab f'din id-domanda, huwa irrilevanti g?as-soluzzjoni tal-kaw?i quddiem il-qorti tar-rinviju. G?aldaqstant, it-tielet domanda hija inammissibbli.

40 Fir-rigward tar-raba' domanda mag?mula mill-qorti tar-rinviju, dwar l-eventwali abbu? ta' dritt imwettaq mis-so?jetajiet inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali, g?andu jifakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, l-individwi ma jistg?ux jinvokaw dispo?izzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni b'mod frawdolenti jew abbu?iv (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-21 ta' Frar 2006, Halifax *et*, C-255/02, ?abra p. l-1609, punt 68, kif ukoll tal-20 ta' Settembru 2007, Tum u Dari, C-16/05, ?abra p. l-7415, punt 64).

41 Madankollu, huwa pa?ifiku li l-vanta??i mog?tija skont id-DPR Nru 601/1973 lis-so?jetajiet kooperattivi inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ?ew stabbiliti eskluzivament mid-dritt nazzjonali Taljan u mhux mid-dritt tal-Unjoni. G?aldaqstant, f'dan il-ka? ma huwiex possibbli li jkun hemm ksur tal-prin?ipju li jipprojbixxi l-abbu? ta' dritt ta?t id-dritt tal-Unjoni.

42 G?aldaqstant, peress li r-raba' domanda ma tikkon?ernax l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, il-Qorti tal-?ustizzja ma g?andhiex kompetenza sabiex tie?u konjizzjoni tag?ha.

Fuq id-domandi preliminari

43 G?all-finijiet tar-risposta g?all-ewwel ?ew? domandi kif ifformulati mill-?did fil-punt 38 ta' din is-sentenza, il-qorti tar-rinviju g?andha ting?ata l-elementi ta' interpretazzjoni me?tie?a tal-kundizzjonijiet li g?alhom l-Artikolu 87(1) KE jissu??etta l-klassifikazzjoni ta' mi?ura nazzjonali b?ala g?ajnuna mill-Istat, ji?ifieri, fl-ewwel lok, il-finanzjament ta' din il-mi?ura mill-Istat jew permezz ta' ri?orsi tal-Istat, fit-tieni lok, in-natura selettiva ta' tali mi?ura, kif ukoll, fit-tielet lok, l-impatt ta' din il-mi?ura fuq il-kummer? bejn l-Istati Membri u d-distorsjoni tal-kompetizzjoni li tirri?ulta minn din il-mi?ura. G?alhekk, hemm lok li dawn it-tliet kundizzjonijiet ji?u e?aminati su??essivament.

Fuq il-kundizzjoni ta' finanzjament tal-mi?ura mill-Istat jew permezz ta' ri?orsi tal-Istat

44 L-Artikolu 87(1) KE jikkon?erna "kull g?ajnuna, ta' kwalunkwe forma, mog?tija minn Stat Membru jew permezz ta' ri?orsi ta' l-Istat".

45 Skont ?urisprudenza stabbilita, il-kun?ett ta' g?ajnuna huwa iktar ?enerali minn dak ta' sussidju peress li ma jinkludix biss prestazzjonijiet po?ittivi, b?alma huma s-sussidji stess, i?da jinkludi wkoll interventi li, f'forom differenti, itaffu l-pi?ijiet li normalment jaffettwaw il-ba?it ta' impri?a u li, g?alhekk, ming?ajr ma jkunu sussidji fis-sens ristrett tal-kelma, ikunu tal-istess natura u jkollhom effetti identi?i (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-8 ta' Novembru 2001, Adria-Wien Pipeline u Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, ?abra p. l-8365, punt 38; tal-15 ta' Lulju 2004, Spanja vs Il-Kummissjoni, C-501/00, ?abra p. l-6717, punt 90 u l-?urisprudenza

??itata, kif ukoll tal-10 ta' Jannar 2006, Cassa di Risparmio di Firenze *et*, C-222/04, ?abra p. I-289, punt 131).

46 Minn dan jirri?ulta li mi?ura li permezz tag?ha l-awtoritajiet pubbli?i jag?tu lil ?erti impri?i e?enzjoni fiskali li, g?alkemm ma tinvolvi trasferiment ta' ri?orsi tal-Istat, tqieg?ed lill-benefi?jarji tag?ha f'sitwazzjoni finanzjarja iktar favorevoli minn dik ta' persuni taxxabli o?ra, tikkostitwixxi "g?ajnuna mill-Istat" fis-sens tal-Artikolu 87(1) KE. Bl-istess mod, tista' tikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat mi?ura li tag?ti lil ?erti impri?i tnaqqis tat-taxxa jew proroga fir-rigward tal-?las tat-taxxa li tkun normalment dovuta (sentenza Cassa di Risparmio di Firenze *et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 132).

47 G?aldaqstant, g?andu ji?i kkonstatat li mi?ura nazzjonali b?al dik inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali tammonta g?al finanzjament mill-Istat.

Fuq il-kundizzjoni tan-natura selettiva tal-mi?ura kontenzju?a

48 L-Artikolu 87(1) KE jipprojbixxi l-g?ajnuna li "tiffavorixxi ?erti impri?i jew ?erti produttori", ji?ifieri l-g?ajnuna selettiva.

49 Il-klassifikazzjoni ta' mi?ura fiskali nazzjonali b?ala "selettiva" te?tie?, qabel kollox, l-identifikazzjoni u l-e?ami minn qabel tas-sistema fiskali komuni jew "normali" applikabli fl-Istat Membru kkon?ernat. Huwa fil-konfront ta' din is-sistema fiskali komuni jew "normali" li mbag?ad g?andha ti?i evalwata u stabbilita n-natura eventwalment selettiva tal-vanta?? mog?ti mill-mi?ura fiskali inkwistjoni, u dan filwaqt li jintwera li din il-mi?ura tidderoga mis-sistema komuni msemmija sa fejn tiddistingwi bejn operaturi li, fid-dawl tal-g?an marbut mas-sistema fiskali ta' dan l-Istat Membru, ikunu jinsabu f'sitwazzjoni fattwali u legali komparabbli (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-6 ta' Settembru 2006, Il-Portugall vs Il-Kummissjoni, C-88/03, ?abra p. I-7115, punt 56).

50 F'dan ir-rigward, mill-elementi li g?andha g?ad-dispo?izzjoni tag?ha l-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta, l-ewwel nett, li, g?all-finijiet tal-kalkolu tat-taxxa fuq id-d?ul tal-kumpanniji, il-ba?i taxxabli tas-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol ikkon?ernati hija ddeterminata bl-istess mod b?al dik tat-tipi l-o?ra ta' kumpanniji, ji?ifieri fuq il-ba?i tal-ammont tal-profitt nett li jirri?ulta mill-e?er?izzju tal-attività tal-impri?a fl-a??ar tas-sena fiskali. G?aldaqstant, g?andu ji?i kkunsidrat li t-taxxa fuq il-kumpanniji tikkostitwixxi s-sistema legali ta' referenza g?all-finijiet tal-evalwazzjoni tal-eventwali natura selettiva tal-mi?ura inkwistjoni.

51 It-tieni nett, g?andu ji?i osservat li, b'deroga mir-regola ?eneralment applikabli g?all-persuni ?uridi?i, id-d?ul taxxabli tas-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol ikkon?ernati huwa e?entat mit-taxxa fuq il-kumpanniji. Dawn is-so?jetajiet kooperattivi g?alhekk igawdu minn vanta?? fiskali li ma jistg?ux igawdu minnu l-kumpanniji li jkollhom skop ta' lukru.

52 Mill-Artikolu 11 tad-DPR Nru 601/1973 jirri?ulta li vanta?? b?al dak inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali ma japplikax g?all-operaturi ekonomi?i kollha i?da jing?ata fid-dawl tal-forma ?uridika tal-impri?a, ji?ifieri jekk hijjex so?jetà kooperattiva jew le (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Cassa di Risparmio di Firenze *et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 136).

53 G?andu ji?i ppre?i?at ukoll li g?ajnuna tista' tkun selettiva fid-dawl tal-Artikolu 87(1) KE anki meta tikkon?erna settur ekonomiku kollu (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tas-17 ta' ?unju 1999, Il-Bel?ju vs Il-Kummissjoni, C-75/97, ?abra p. I-3671, punt 33).

54 Għaldaqstant, għandu jiġi ddeterminat jekk eżenzjonijiet fiskali b'adal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali humiex ta' natura li jiffavorizzaw qerti impriji jew produzzjonijiet meta mqabbla ma' impriji oħra li jinsabu f'sitwazzjoni fattwali u legali komparabbli fid-dawl tal-għan segwit mis-sistema tat-taxxa fuq il-kumpanniji, jiġifieri t-tassazzjoni tal-profitti tal-kumpanniji.

55 F'dan ir-rigward, għandu jiġi osservat li s-soġġettijiet kooperattivi, il-forma li fiha huma inkorporati l-entitajiet quridi inkwistjoni fil-kawża prinċipali, huma rregolati minn prinċipji ta' funzjonament partikolari li jiddistingwuhom nettament minn operatori ekonomiċi oħra. Kemm il-leġislatur tal-Unjoni, meta adotta r-Regolament Nru 1435/2003, u kemm il-Kummissjoni, fil-Komunikazzjoni tagħha dwar il-promozzjoni tas-soġġettijiet kooperattivi fl-Ewropa, enfasizzaw dawn il-karatteristiċi speċifiċi.

56 Essenzjalment, dawn il-karatteristiċi speċifiċi huma riflessi, kif tiddikjara b'mod partikolari l-premessa 8 tar-regolament imsemmi, fil-prinċipju tal-preminenza tal-persuna, li fil-prattika huwa applikat permezz ta' dispożizzjonijiet speċifiċi li jikkonfermaw il-kundizzjonijiet ta' s'ubija, ta' rtirar u ta' esklużjoni tal-membri. Barra minn hekk, il-premessa 10 ta' dan l-istess regolament tippreżenta li, fil-każ ta' xolljiment, l-assi netti u r-riżervi għandhom jiġu ddistribwiti lil entità kooperattiva oħra li jkollha għanijiet ta' interess ġenerali simili.

57 Fir-rigward tal-qestjoni tas-soġġettijiet kooperattivi, għandu jiġi osservat li dawn ma humiex qestiti għall-profitt ta' investituri esterni. Skont il-premessi 8 u 10 tar-Regolament Nru 1435/2003 u skont il-punt 1.1 tal-Komunikazzjoni dwar il-promozzjoni tas-soġġettijiet kooperattivi fl-Ewropa, il-kontroll tas-soġġettà huwa maqsum b'mod ugwali bejn il-membri tagħha, b'mod li jirrifletti r-regola ta' "persuna waħda, vuċi waħda". Għalhekk, ir-riżervi u l-assi huma miqsuma fuq baċi komuni, ma jistgħux jiġu diviżi u għandhom jintużaw għall-interessi komuni tal-membri.

58 Fir-rigward tal-funzjonament tas-soġġettijiet kooperattivi, għandu jiġi osservat li, fid-dawl tal-preminenza tal-persuna, l-għan ta' dawn is-soġġettijiet huwa, kif jindikaw b'mod partikolari l-premessa 10 tar-Regolament Nru 1435/2003 u l-punt 1.1 tal-Komunikazzjoni dwar il-promozzjoni tas-soġġettijiet kooperattivi fl-Ewropea, il-benefiċċju mutwali tal-membri tagħhom, li huma fl-istess qin utenti, klijenti jew fornituri, b'tali mod li kull wiegħed minn dawn il-membri jgawdi mill-attivitajiet tal-kooperattiva skont il-partiċipazzjoni tiegħu fiha u skont it-tranżazzjonijiet tiegħu ma' din is-soġġettà.

59 Barra minn hekk, kif jippreżenta l-punt 2.2.3 ta' din l-istess komunikazzjoni, is-soġġettijiet kooperattivi ma għandhomx aqess għas-swieq tal-kapital jew għandhom aqess limitat, b'tali mod li l-iżvilupp tagħhom jiddependi mill-fondi proprji tagħhom jew minn self. Din is-sitwazzjoni hija dovuta għall-fatt li l-ishma tas-soġġettijiet kooperattivi ma humiex offruti fuq il-Borża u għall-fatt li, għalhekk, dawn l-ishma ma jistgħux jiġu nnegożjati. Barra minn hekk, kif tindika wkoll il-premessa 10 tar-Regolament Nru 1435/2003, ir-remunerazzjoni fir-rigward tal-kapital misluf u tal-partiċipazzjonijiet hija limitata, u dan jagħmel l-investment f'soġġettà kooperattiva inqas vantaġġjuż.

60 Għaldaqstant, il-marġni ta' profitt ta' dan it-tip speċifiku ta' kumpannija huwa nettament inqas minn dak ta' kumpanniji b'kapital azzjonarju, li jistgħu jadattaw ruħom aqjar għall-tijiet tas-suq.

61 Fid-dawl tal-karatteristiċi partikolari speċifiċi għas-soġġettijiet kooperattivi, għandu għalhekk jiġi kkonstatat li soġġettijiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xogħol b'adal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali ma jistgħux, b'ala prinċipju, jiġu kkunsidrati li jinsabu f'sitwazzjoni fattwali u legali komparabbli għal dik tal-kumpanniji kummerċjali sakemm, madankollu, jaqxxu fl-interess ekonomiku tal-membri tagħhom u sakemm imantnu relazzjoni personali partikolari mal-membri

taghom, u mhux relazzjoni purament kummerjali, fejn dawn il-membri jkunu attivament involuti u jkollhom dritt għal tqassim ekwu tal-profitti ekonomi.

62 Fil-fatt, soġġetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xogħol li jkollhom karatteristiċi differenti minn dawk inerenti għal dan it-tip ta' kumpannija ma jkollhomx veritament għan mutwalistiku u għalhekk ikollhom jiġu distinti mill-mudell deskritt fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-promozzjoni tas-soġġetajiet kooperattivi fl-Ewropa.

63 Fl-aħħar mill-aħħar, hija l-qorti tar-rinviju li għandha tivverifika, fid-dawl ta' irkustanzi kollha tal-kawża li għandha quddiemha, jekk, skont il-kriterji stabbiliti fil-punti 55 sa 62 ta' din is-sentenza, is-soġġetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xogħol inkwistjoni fil-kawża prinċipali jinsabux fil-fatt f'sitwazzjoni komparabbli għal dik tal-kumpanniji bi skop ta' lukru li huma suġġetti għat-taxxa fuq il-kumpanniji.

64 Jekk il-qorti nazzjonali tasal għall-konklużjoni li, fil-kawża li għandha quddiemha, il-kundizzjoni indikata fil-punt preċedenti hija effettivament sodisfatta, ikun għad irid jiġi ddeterminat, skont il-urisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, jekk eżenzjonijiet fiskali b'għal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali humiex ġustifikati min-natura jew mill-istruttura ġenerali tas-sistema li jagħmlu parti minnha (ara, f'dan is-sens, is-sentenza *Adria-Wien Pipeline u Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, iġġitata iktar 'il fuq, punt 42).

65 B'hekk, miġura li tikkostitwixxi eżenzjoni għall-applikazzjoni tas-sistema fiskali ġenerali tista' tkun ġustifikata jekk l-Istat Membru kkonċernat jirnexxieli juri li din il-miġura tirriżulta direttament minn prinċipji fundamentali jew prinċipali tas-sistema fiskali tiegħu (ara s-sentenza *Il-Portugall vs Il-Kummissjoni*, iġġitata iktar 'il fuq, punt 81).

66 F'dan il-kuntest, għandhom jingħataw il-preżunizzjonijiet segwenti lill-qorti tar-rinviju sabiex din tkun tista' tiddeċiedi b'mod utli l-kawża li għandha quddiemha.

67 L-ewwel nett, għandu jittfakkar li l-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet diversi drabi li l-għan tal-interventi tal-Istat ma huwiex biżżejjed sabiex dawn l-interventi jaħrabu awtomatikament mill-klassifikazzjoni b'għala "għajjnuna" fis-sens tal-Artikolu 87 KE (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-22 ta' Diċembru 2008, *British Aggregates vs Il-Kummissjoni*, C487/06 P, għabra p. l-10505, punt 84 u l-urisprudenza iġġitata).

68 Fil-fatt, l-Artikolu 87(1) KE ma jagħmilx distinzjoni skont il-kawża jew l-għanijiet tal-interventi tal-Istat, iġda jiddefinixxihom skont l-effetti tagħom (sentenza *British Aggregates vs Il-Kummissjoni*, iġġitata iktar 'il fuq, punt 85 u l-urisprudenza iġġitata).

69 Għandu jittfakkar ukoll li miġura li tidderoga mill-applikazzjoni tas-sistema fiskali ġenerali tista' tkun ġustifikata jekk din il-miġura tirriżulta direttament mill-prinċipji fundamentali jew prinċipali tas-sistema fiskali msemmija. F'dan ir-rigward, għandha ssir distinzjoni bejn, minn naġa, l-għanijiet assenjati lil sistema fiskali partikolari u li huma esterni għaliha u, min-naġa l-oġra, il-mekkaniżmi inerenti għas-sistema fiskali fiha nfisha li huma meġtieġa sabiex jintlaġqu tali għanijiet (ara, f'dan is-sens, is-sentenza *Il-Portugall vs Il-Kummissjoni*, iġġitata iktar 'il fuq, punt 81).

70 Għaldaqstant, eżenzjonijiet fiskali li jirriżultaw minn għan li ma jkunx relatat mas-sistema fiskali li jagħmlu parti minnha ma jistgħux jaħrabu mir-reqwiżiti li jirriżultaw mill-Artikolu 87(1) KE.

71 It-tieni nett, kif jirriżulta mill-punt 25 tal-Avviġ dwar it-tassazzjoni diretta tal-impriġi, il-Kummissjoni tikkunsidra li n-natura jew l-istruttura ġenerali tas-sistema fiskali nazzjonali jistgħu jiġu invokati b'mod validu sabiex jiġi ġustifikat li soġġetajiet kooperattivi li jgħassmu l-profitti kollha tagħom lill-membri tagħom ma jkunux intaxxati fil-livell tal-kooperattiva jekk it-taxxa tinġabar fil-

livell tal-membri tagħhom.

72 Fl-a??ar nett, kif sostniet fl-osservazzjonijiet bil-miktub tagħha, il-Kummissjoni tikkunsidra wkoll li mi?ura nazzjonali ma tistax tkun ?ustifikata b'mod validu permezz tan-natura jew tal-istruttura ?enerali tas-sistema fiskali inkwistjoni jekk tippermetti l-e?enzjoni mit-taxxa fuq il-profitti ??enerati minn kummer? ma' persuni terzi li ma jkunux membri tal-kooperattiva jew it-tnaqqis tal-ammonti m?allsa lil dawn tal-a??ar b?ala remunerazzjonijiet.

73 Barra minn hekk, huwa me?tie? li ti?i ?gurata l-osservanza tar-rekwi?it ta' koerenza ta' vanta?? partikolari mhux biss mal-karatteristi?i inerenti g?as-sistema fiskali inkwistjoni i?da wkoll fir-rigward tal-implementazzjoni ta' din is-sistema.

74 G?aldaqstant, l-Istat Membru kkon?ernat g?andu jintrodu?i u japplika pro?eduri ta' kontroll u ta' sorveljanza adegwati sabiex ti?i ggarantita l-koerenza tal-mi?uri fiskali spe?ifi?i stabbiliti favur so?jetajiet kooperattivi mal-lo?ika u mal-istruttura ?enerali tas-sistema fiskali u sabiex ji?i evitat li entitajiet ekonomi?i jag?lu din il-forma legali spe?ifika bl-intenzjoni esklu?iva li jgawdu mill-vanta??i fil-qasam fiskali previsti g?al dan it-tip ta' kumpanniji. Hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika jekk dan ir-rekwi?it huwiex sodisfatt fil-kaw?i prin?ipali.

75 Fi kwalunkwe ka?, sabiex e?enzjonijiet fiskali b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali jkunu jistg?u ji?u ?ustifikati permezz tan-natura jew tal-istruttura ?enerali tas-sistema fiskali tal-Istat Membru kkon?ernat, huwa me?tie? ukoll li ji?i ?gurat li dawn l-e?enzjonijiet ikunu konformi mal-prin?ipju ta' proporzjonalità u ma jmorrux oltre l-limiti ta' dak li huwa ne?essarju, fis-sens li l-g?an le?ittimu segwit ma jkunx jista' jintla?a? permezz ta' mi?uri b'portata iktar limitata.

76 Huwa fid-dawl ta' dawn l-elementi ta' interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni kollha, kif mog?tija mill-Qorti tal-?ustizzja fil-punti 64 sa 75 ta' din is-sentenza, li l-qorti tar-rinviju g?andha tevalwa jekk il-vanta??i fiskali previsti favur is-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali huwiex ?ustifikati fid-dawl tan-natura u tal-istruttura ?enerali tas-sistema fiskali kkon?ernata.

Fuq il-kundizzjonijiet dwar l-impatt fuq il-kummer? bejn l-Istati Membri u dwar id-distorsjoni tal-kompetizzjoni

77 L-Artikolu 87(1) KE jipprojbixxi l-g?ajnuna li tolqot il-kummer? bejn Stati Membri u li twassal g?al distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni.

78 G?all-finijiet tal-klassifikazzjoni ta' mi?ura nazzjonali b?ala g?ajnuna mill-Istat, ma huwiex me?tie? li ji?u stabbiliti impatt reali tal-g?ajnuna inkwistjoni fuq il-kummer? bejn l-Istati Membri u distorsjoni effettiva tal-kompetizzjoni i?da huwa me?tie? biss li ji?i e?aminat jekk din l-g?ajnuna tistax tolqot dan il-kummer? u tistax to?loq distorsjoni tal-kompetizzjoni (sentenzi tad-29 ta' April 2004, L-Italja vs Il-Kummissjoni, C-372/97, ?abra p. I-3679, punt 44; tal-15 ta' Di?embru 2005, Unicredito Italiano, C-148/04, ?abra p. I-11137, punt 54, kif ukoll Cassa di Risparmio di Firenze *et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 140).

79 B'mod partikolari, meta g?ajnuna mog?tija minn Stat Membru ssa??a? il-po?izzjoni ta' impri?a meta mqabbla mal-po?izzjoni ta' impri?i kompetituri o?ra fil-kummer? intra-Komunitarju, dawn tal-a??ar g?andhom ji?u kkunsidrati b?ala li huma influwenzati mill-g?ajnuna (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Unicredito Italiano, punt 56 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll Cassa di Risparmio di Firenze *et*, punt 141).

80 F'dan ir-rigward, ma huwiex ne?essarju li l-impri?a benefi?jarja tipparte?ipa hija stess fil-kummer? intra-Komunitarju. Fil-fatt, meta Stat Membru jag?ti g?ajnuna lil impri?a, l-attività interna

tista' ssib ru?ha mi?muma jew mi?juda, bil-konsegwenza li l-possibiltajiet tal-impri?i stabbiliti fi Stati Membri o?ra li jippenetraw is-suq ta' dan l-Istat Membru jonqsu. Minbarra dan, rinforz ta' impri?a li, sa dak i?-?mien, ma pparte?ipatx fil-kummer? intra-Komunitarju jista' jqieg?da f'sitwazzjoni li tippermettilha li tippenetra s-suq ta' Stat Membru ie?or (ara s-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Unicredito Italiano, punt 58, kif ukoll Cassa di Risparmio di Firenze *et*, punt 143).

81 G?aldaqstant, g?andu ji?i kkonstatat li vanta?? fiskali b?al dak inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali jista' jkollu effett fuq il-kummer? bejn l-Istati Membri u jista' jo?loq distorsjoni tal-kompetizzjoni fis-sens tal-Artikolu 87(1) KE.

82 Fid-dawk tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha, ir-risposta g?ad-domandi mag?mula, kif ifformulati mill-?did fil-punt 38 ta' din is-sentenza, hija li e?enzjonijiet fiskali b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mog?tija lis-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol ta?t le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik li tinsab fl-Artikolu 11 tad-DPR Nru 601/1973, jikkostitwixxu "g?ajnuna mill-Istat" fis-sens tal-Artikolu 87(1) KE biss jekk ikunu sodisfatti l-kundizzjonijiet kollha me?tie?a g?all-applikazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni. Fir-rigward ta' sitwazzjoni b?al dik li wasslet g?all-kaw?i li g?andha quddiemha l-qorti tar-rinviju, hija dik il-qorti li g?andha tevalwa b'mod iktar partikolari n-natura selettiva tal-e?enzjonijiet fiskali kkon?ernati kif ukoll l-eventwali ?ustifikazzjoni tag?hom min?abba n-natura jew l-istruttura ?enerali tas-sistema fiskali nazzjonali li jag?mlu parti minnha, u dan billi tiddetermina, b'mod partikolari, jekk is-so?jetajiet kooperattivi inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali jinsabux fil-fatt f'sitwazzjoni komparabbli g?al dik ta' operaturi o?ra inkorporati fil-forma ta' entitajiet ?uridi?i bi skop ta' lukru u, jekk dan effettivament ikun il-ka?, jekk it-trattament fiskali iktar favorevoli rri?ervat lill-imsemmija so?jetajiet kooperattivi huwiex, minn na?a, inerenti g?all-prin?ipji essenzjali tas-sistema ta' tassazzjoni applikabbli fl-Istat Membru kkon?ernat u, min-na?a l-o?ra, konformi mal-prin?ipji ta' koerenza u ta' proporzjonalità.

Fuq l-ispejje?

83 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija dik il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (L-Ewwel Awla) taqta' u tidde?iedi:

E?enzjonijiet fiskali b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mog?tija lis-so?jetajiet kooperattivi tal-produzzjoni u tax-xog?ol ta?t le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik li tinsab fl-Artikolu 11 tad-Digriet tal-President tar-Repubblika Nru 601/1973, tad-29 ta' Settembru 1973, li jirregola l-vanta??i fiskali, fil-ver?joni tieg?u li kienet fis-se?? mill-1984 sal?1993, jikkostitwixxu "g?ajnuna mill-Istat" fis-sens tal-Artikolu 87(1) KE biss jekk ikunu sodisfatti l-kundizzjonijiet kollha me?tie?a g?all-applikazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni. Fir-rigward ta' sitwazzjoni b?al dik li wasslet g?all-kaw?i li g?andha quddiemha l-qorti tar-rinviju, hija dik il-qorti li g?andha tevalwa b'mod iktar partikolari n-natura selettiva tal-e?enzjonijiet fiskali kkon?ernati kif ukoll l-eventwali ?ustifikazzjoni tag?hom min?abba n-natura jew l-istruttura ?enerali tas-sistema fiskali nazzjonali li jag?mlu parti minnha, u dan billi tiddetermina, b'mod partikolari, jekk is-so?jetajiet kooperattivi inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali jinsabux fil-fatt f'sitwazzjoni komparabbli g?al dik ta' operaturi o?ra inkorporati fil-forma ta' entitajiet ?uridi?i bi skop ta' lukru u, jekk dan effettivament ikun il-ka?, jekk it-trattament fiskali iktar favorevoli rri?ervat lill-imsemmija so?jetajiet kooperattivi huwiex, minn na?a, inerenti g?all-prin?ipji essenzjali tas-sistema ta' tassazzjoni applikabbli fl-Istat Membru kkon?ernat u, min-na?a l-o?ra, konformi mal-prin?ipji ta' koerenza u ta' proporzjonalità.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: it-Taljan.